

ÅRSPLAN 2011 - 2012

SVANEM BARNEHAGE

Svanem Barnehage
7206 HELLANDSJØEN
Kontor: 72 45 48 90/92
Mobil: 90 75 44 40
e-post: ingvild.haugen@hemne.kommune.no

FORORD

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver er en forskrift til lov om barnehager og kom første gang i 1996. Den er senere revidert i 2006. Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen redegjør for barnehagens samfunnsmandat og innholdet skal være førende for arbeidet med kvalitet og utvikling.

Følgende områder er prioritert i Hemne Barnehagene:

- Barns medvirkning
- Antall, rom og form
- Sosial kompetanse
- Lærelyst
- De yngste barna

Alle barnehager er pålagt å skrive årsplan og den skal presentere barnehagen på en slik måte at det tydelig kommer fram hvordan personalet jobber med alle områdene i rammeplanen.

Barnehagen har mange samarbeidspartnere; barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjon, skoler etc

Foreldre vil bli informert og involvert i saker som gjelder deres barn. Alle som jobber i barnehagen er pålagt taushetsplikt og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon vedrørende barna, foresatte og personalet. Videre må alle som ansettes legge fram politiattest ved tiltredelse. Attesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep.

Svanem barnehage 14.oktober 2011

Ingvild Haugen/Marthe Romundset

INNHALDSFORTEGNELSE:

1.	Forord	s.	2
2.	Nytt formål for barnehagen	s.	4
3.	Vurdering av bhg.året 2010/2011	s.	4-8
4.	Presentasjon av barnehagen	s.	9
5.	Visjon for Svanem barnehage	s.	9
6.	Pedagogisk plattform	s.	10-12
7.	Mål/satsningsområder	s.	12
	7.1. Barns medvirkning	s.	13
	7.2. Sosial kompetanse	s.	13
	7.3. Lærelyst	s.	14
	7.4. De yngste barna	s.	14
8.	Inkludering og likeverd	s.	15
9.	Likestilling	s.	15
10.	Hverdagssituasjoner	s.	16
11.	Lek	s.	17
12.	Progresjon	s.	18
13.	De 7 fagområdene - en beskrivelse	s.	19
	13.1. Årshjul for de eldste	s.	21
	13.2. Årshjul for de yngste	s.	23
14.	Plan for overgang bhg./skole	s.	24
15.	Foreldresamarbeid	s.	25
16.	Dokumentasjon og vurdering	s.	26
17.	Personalet ved Svanem barnehage	s.	26

2. NYTT FORMÅL FOR BARNEHAGEN:

Barnehagen og skolen har fra 2011 endret formål som er i mer samsvar med hverandre. Den nye formålsparagrafen ivaretar vår kulturelle tradisjon og mangfold og uttrykker felles verdier slik disse kommer til uttrykk i kristen og humanistisk tradisjon, ulike religioner og livssyn, slik de er forankret i menneskerettighetene. Det nye formålet slår fast at barnehagen skal videreføre et helhetlig læringssyn der omsorg og lek, læring og danning skal være grunnlag for barns allsidige utvikling. Med den nye formålsbestemmelsen har barnehagens samfunnsmandat blitt mer omfattende og tydelig og det stilles høye krav til barnehagepersonalet som skal praktisere disse verdiene i daglig samspill med barn og i samarbeid med foreldrene.

Formålet lyder slik:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg, lek og fremme læring og danning som er grunnlaget for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på respekt for menneskeverdet, på åndsfrihet, nestekjærlighet, likeverd og solidaritet, slik disse grunnleggende verdiene kommer til uttrykk i kristen og humanistisk tradisjon og i ulike religioner og livssyn, og slik de er forankret i menneskerettighetene. Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal ha rett til medvirkning. Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring og være utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering

3. VURDERING AV BARNEHAGEÅRET 2010/2011

Personalsituasjonen.

Personalet har vært stabile dette barnehageåret. Utfordringen er å være administrativ leder samtidig som en er pedagogisk leder. I hverdagen fører dette til en del dilemmaer.

SATSNINGSOMRÅDER:

Barns medvirkning.

I fjor skrev vi : "Vi arbeider fortsatt bevisst med at barn skal ha innflytelse på hverdagen sin." Det må vi fortsette med. I dette barnehageåret ble vi utfordret med flere barn under 3 år enn vi noen gang har hatt. Vi ser det krever en ekstra bevissthet å la barn i denne aldersgruppen få en reell innflytelse på dagen sin med at vi prøver å forstå barna ved å lese kroppsspråk og se hva de er interesserte i. Dette må vi fortsette å arbeide med gjennom oppdatering på fagstoff og refleksjon. Ellers har vi ikke gjennomført formelle samtaler med de eldste heller, men vi er lydhøre i hverdagssituasjonene. En av de eldste sa en dag: "Å, det er godt når småonganjen er ute!" Det forteller oss at det er riktig å organisere gruppen to deler av dagen.....

Kropp, bevegelse og helse

Dette fagområdet var et selvvalgt satsingsområde for vår barnehage. Vi mener dette er et viktig fagområde. Vi ser at mange barn elsker å være ute og på tur i all slags vær, mens andre lærer seg å sette pris på uteliv og turkultur etterhvert. Med mer rom å utfolde seg på, blir det færre konflikter samtidig som smittefare og støy reduseres. Og vi mener vi ikke går glipp av noe ved å være mye ute, men at vi lærer mye på en litt annerledes måte.

Dette er erfaringer vi har gjort oss gjennom flere år og som vi ønsket å videreføre. Dette året fikk vi en særdeles våt høst og kald vinter. I tillegg hadde vi kun grunnbemanning samt yngre barn. Dette førte til at vi måtte ta noen valg som resulterte i at fra høsten av var det de eldste som var på tur. De hadde to eller tre utedager med en del planlagt matlaging. Dette tok mye tid og måtte reduseres etter hvert. Etter hvert kom våren, barna ble litt eldre og da ble det lettere. Vi fikk til utedager på Vaagsætra i år også, selv om det ikke ble ei hel uke. Det var regnfullt og vi måtte faktisk avlyse en dag med tanke på barns beste.... Vi leide også inn ekstra folk for å gjennomføre dette

Antall; rom og form

Antall; rom og form er et relativt nytt fagområde i barnehagesammenheng. Vi har hatt antall, rom og form andre som satsingsområde i to år nå. Vi har fortsatt å bruke materiell, noe av det nyinnkjøpt, i førskolesammenheng. Vi har også lært oss å bruke matematikk mer aktivt i dagligsituasjoner, men det er mer erfaringer fra i fjor enn nyervervet kunnskap. Dette er arbeid vi må fortsette med, både i forhold til små og store barn på gruppa, med vekt på de store. Det er også viktig at vi får videreformidlet

arbeid innenfor fagområdene til vikarene. Her har de pedagogiske lederne et spesielt ansvar.

Sosial kompetanse

Vi har arbeidet med små intriger, grensesetting, empati, selvkontroll, selvhevdelse prososial adferd og vanlig "folkeskikk" i dagligsituasjoner.

Lærelyst

Barnehagekulturen har lenge hatt fokus på aktiv læring og "døde mus pedagogikk". Det barn er opptatt av vil de gjerne lære mer om, det gir indre motivasjon. Ved å møte barna når de finner noe spennende, som for eksempel maur og lære dem mer om mauren gjør at barna får positive læringsopplevelser. Det gir lyst til å lære - lærelyst. Vi har bevisstgjort oss selv på at dette er det viktigste vi kan lære barn i barnehagen. Dette kan vi fortsette å arbeide med. I en hektisk hverdag kan det være lett å glemme "de fine ordene". Vi må få satsingsområdene på veggen så de er tilgjengelige for oss alle for å fremme arbeidet innenfor satsingsområdene.

De yngste barna

For oss har dette vært ett veldig aktuelt satsningsområde. Det er ei omfattende omstilling å endre ei gruppe ved å flytte tyngdepunktet på de eldste til de yngste. Tidligere har vi arbeidet veldig bevisst for å gi førskolebarna et godt tilbud, og det har vi ønsket å holde fast ved. Vi har også annet innhold vi ønsker å holde fast ved, men vi blir utfordret når vi ser vi må velge i en del tilfeller. Vi var inne på hvordan vi måtte senke kravene til hva slags turer vi kunne få til under evaluering av "kropp, bevegelse og helse". Vi har også måtte ta valg i forhold til for eksempel utetid og samling opp i mot stell, søvn og mating, spill med de eldste kontra tomletid, barns individuelle behov opp mot gruppa. Vi har stadig måtte bruke skjønn og vurdert hva som er gjennomførbart ut fra bemanning og hvor mange barn som var tilstede.

Vi har brukt året til å legge til rette for de yngste, og gjort oss en del erfaringer. Vi har begynt å føre skjema i gangen rundt de yngstes grunnleggende behov slik at vi lettere kan gi informasjon til heimene.

Men det er krevende å endre praksis og samtidig være bevisst, for vi vil det beste for både store og små - og dem i midten.

Stikkord har vært:

- skjønn
- barnas beste
- trygghet / tillit

Allerede i vår fastsatte vi deling av barnegruppa i små og stor til høsten. Det vil la seg gjøre ut fra at vi vil få ei utvida gruppe med økt bemanning. Vi er også klare for å øke kompetansen på de yngste barna videre, og vi ønsker spesielt å arbeide opp mot barns

medvirkning. Dette satsingsområdet vil være sentralt for de som jobber med småbarn også neste barnehageår.

Kompetanseutvikling gjennom prosjektarbeid

Vi har nå deltatt i prosjektet gjennom Orkdal-øy-regionen, der alle barnehagene i vår kommune deltar, i to år. Dette for å implementere Rammeplanen. Det er fire fagområder som er prioritert sentralt. I vår region satses det på pedagogisk ledelse.

Barna skal stå i sentrum

Vi har brukt praksisfortellinger (anonymisert) for å sikre barns medbestemmelse og øke vår forståelse av enkeltbarnet. Samtidig brukes fortellingene til dokumentasjon, vurdering og til å videreutvikle vårt felles pedagogiske grunnsyn.

INNHold I BARNEHAGEN.

Temaarbeid:

I forhold til tema hadde vi en forholdsvis åpen årsplan forrige år. For å kunne gripe fatt i det som interesserer barna, opplever vi at det er rett å arbeide på denne måten.

Ellers har vi en del gjennomløpende innhold og tradisjoner å ta vare på. Vi gjennomførte solidaritetsaksjonen tradisjonelt med salg av produkter fra FORUT og foreldrekafe som avslutning. Tyngdepunktet av stoffet ble tatt med de eldste og nest eldste i førskoletida, men alle fikk litt; så film, samtalte om den og danset til musikken. En konsekvens av at vi prioriterer mye utetid er færre dager til tradisjonelle samlinger. Noen ganger må vi slå oss til ro med at det ble litt lite tid til planlegging og gjennomføring denne gangen. Neste år kommer et nytt opplegg fra Forut. Et annet høyde- punkt i fjor var nok nissefesten på kveldstid og nissebesøket i fjøset på "Solhaugen".

VURDERING I BARNEHAGEN.

Praksisfortellinger skal være en viktig del av dokumentasjon og vurdering av praksisen i en barnehage. Innledningsvis tok vi frem praksisfortellinger for drøfting på hvert personalmøte, men vi har ikke gjort det hver gang slik vi tenkte. Likevel er det et redskap vi har benyttet ved behov og som vi fortsatt vil ha fokus på.

DOKUMENTASJON.

Vi dokumenterer mye fra barnehagehverdagen, men vi må bruke metoder som krever minst mulig tid...vi kan ikke ta tida fra barna... Vi vil fortsette å bruke boka i gangen til dokumentasjonsarbeid. Vi bruker ei bok med spiral som gjør at den står godt på hylla i gangen; vi bruker bilder fra ulike situasjoner fra hverdagen som blir kommentert av oss og eller barna. Denne er enklere å ta vare på for ettertiden.

Ellers er praksisfortellingen en unik måte å dokumentere praksis på. Her blir det selvfølgelig gjort et utvalg av oss voksne og vi kan derfor si at det blir veldig subjektivt, men likevel sier ei enkel fortelling mer enn vi kan tenke oss på forhånd når vi begynner å analysere. Det er helt klart at vi må fortsette å skrive praksisfortellinger som vi analyserer grundig; minst to for hver måned. Hva sier barna oss gjennom fortellingen og hva kan vi lære av den?

SAMARBEID.

Vi har mange ulike samarbeidspartnere som stadig gir oss nye utfordringer; foreldre, ulike instanser i kommunen som skole, andre barnehager, helsesøster, ppt og instanser utenfor Hemne kommune som skoler og kompetansesenter etc. Vi har hatt relativt stabilt personale, som har fått utviklet samarbeidet internt over tid. Vi har også utvidet barnegruppe som vi deler etter alder. Vi vil bli utfordret på å tenke nytt angående organisering og bedre kommunikasjonen, både innad og utad, for å gi en optimal hverdag for ansatte og dere som er brukere.

Tid er en knapphetsfaktor, og vi arbeider stadig for å forbedre systemer som gjør samarbeidet enklere slik som virkeligheten er der og da.

KONKLUSJON - Knapphet på tid og å klare å prioritere det som er viktigst innenfor våre tidsrammer er utfordringer som går igjen når man oppsummerer barnehageåret. Derfor er det bra vi dokumenterer på ulike måter. Alle bildene vi har tatt i barnehagen og på tur er gode manifest på rike barndomsminner og minner oss på alle gode stundene i året som gikk. Da vi var på Vaagsætra ei forkorta uke våren 2011 var det ikke spesielt fint vær, men da bildene kom på veggen utbrøt en av de voksne : "Det vises ikke at det regner for se hvor fornøyde alle er." Dette er litt betegnende for barnehagehverdagen og gir oss motivasjon til å fortsette.

4. PRESENTASJON AV BARNEHAGEN

Barnehagens samfunnsmandat er å tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barnets beste. Den skal både være en pedagogisk virksomhet og et velferdstilbud for småbarnsforeldre. Barnehagen skal støtte og ta hensyn til det enkelte barn, samtidig som hensynet til fellesskapet ivaretas.

Svanem barnehage er en utvidet en- avdelings kommunal barnehage som ble etablert i 1981 som Starnesdalen barnehage, men som flyttet inn i nye lokaler høsten 2003 og skiftet samtidig navn til Svanem. I dag har vi 24 plasser for barn i alderen 0 - 6 år.

Vi har tilhold i samme hus som skole og sfo og det gir oss mange muligheter til samarbeid.

5. VISJON FOR SVANEM BARNEHAGE.

TRYGGE, GLADE OG LEKENDE BARN I UTVIKLING OG BEVEGELSE!

Vi ønsker å skape en barnehage hvor barna opplever trygghet, glede og gode opplevelser. Gjennom trygge og tydelige voksne vil vi legge til rette for leik, samspill og læring sammen med andre barn. Barnehagen skal være et sted hvor barna opplever vennskap og fellesskap, og hvor opplevelsen av læring og mestring vektlegges.

6. PEDAGOGISK PLATTFORM

SYN PÅ BARN:

Vi har et positivt menneskesyn og det vil si at vi prøver å se situasjoner ut fra barnets perspektiv, vi vil møte dem med godvilje og sette oss inn i deres planer og handlinger og forstå barna ut fra det. Vi lytter til det barna formidler til oss med ord, kroppsspråk og mimikk og framover skal vi prøve å få satt barnesamtaler i et system der barna skal få uttale seg om det som skjer i barnehagen og oppleve at de blir hørt og har medvirkning på sin hverdag samtidig som de også blir medansvarlig på en annen måte.

Hvert barn er unikt med sine forutsetninger. Alle bidrar i fellesskapet. Og vi ønsker å skape toleranse for forskjellighet. Barndom er vekst ut fra egne forutsetninger.

Barn er kompetente med iboende muligheter. De er naturlig nysgjerrige og utforskende og er i stand til å drive sin egen utvikling framover når de voksne er der og støtter og rettleider dem i hverdagen.

SYN PÅ OPPDRAGELSE:

Trygghet og oppdragelse er av den aller største betydning i de første leveårene. Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna, og om barnas omsorg for hverandre. Muligheten for å kunne gi og ta imot omsorg er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse. Voksne er rollemodeller med alt vi sier og gjør.

Oppdragelsen er en prosess, og skal skje i nært samarbeid med hjemmet. Barn trenger å oppleve en sammenheng i tilværelsen for å kunne føle seg trygge. Forutsetningen for at vi skal kunne klare dette er at foreldre og personale bygger opp et gjensidig tillitsforhold. Personalet skal være tydelig tilstede og engasjerte i barnets trivsel og utvikling.

I Svanem barnehage møter barn voksne som:

- ♥ Ser hvert barn
- ♥ Møter barn på sine individuelle behov
- ♥ Lytter til barna

- ♥ Gir veiledning i leik og konflikter
- ♥ Møter barn med høflighet og respekt
- ♥ Bruker tid sammen med barn og foreldre for å skape trygghet
- ♥ Gir et godt fang å sitte på når de har behov for det

I Svanem lærer barna:

- ♥ Å dele - være raus
- ♥ Å vente på tur
- ♥ Å hjelpe andre
- ♥ Å bli selvstendige

Den store og viktige regelen i barnehagen er at ingen skal gjøre andre noe vondt, verken med ord eller handling. "Den gyldne regel" som sier at du skal gjøre mot andre det du vil at andre skal gjøre mot deg, bør være en leveregel

5.3. SYN PÅ UTVIKLING OG LÆRING:

Rammeplanen tar utgangspunkt i et helhetssyn på barn og barns læring. "Barnets utvikling ses på som et gjensidig og tett sammenvevet samspill mellom de fysiske og mentale forutsetninger i det miljøet som omgir dem." Læring kan defineres som endring av adferd over tid.

Barns utvikling skjer ikke av seg selv, men er nært knyttet til det barnet gjør og opplevelsene ellers. (Aktiv læring.) Det påvirker helt fra livets begynnelse av menneskene og miljøet omkring seg og påvirker på sin side også omgivelsene. Barn lærer i formelle lærings situasjoner (eks. samling), men aller mest i uformelle situasjoner (eks. påkledning, leik, måltid etc.). Herunder kommer læring om sosiale koder, skikk og bruk, hva syns andre om meg og andre ting vi alle har lært, men ikke alltid kan tidsavgrense når vi lærte. Vi mennesker lærer gjennom møter med andre mennesker og de erfaringene/opplevelsene det gir oss. Det gjelder både for store og små.

I følge loven er det barnehagens oppgave å utvikle barna på alle områder. Først og fremst velger vi å ta utgangspunkt i interesse og nysgjerrighet hos barna i forhold til de enkelte fagområdene. Samtidig er det vår oppgave å skape interesse med det engasjementet vi viser og presser barna på en positiv måte for å gi dem utfordringer. I vårt samfunnsmandat ligger at vi skal legge grunnlaget for livslang

læring. Vi mener det aller viktigste et barn kan ta med seg videre er lyst til å lære.

Vi mener det er urettferdig ovenfor barna å ikke kreve av dem, men det skal være krav som er innen rekkevidde for den enkelte i forhold til evner og modenhet. Dette er hensyn vi må ta når vi legger til rette for et fysisk og psykisk miljø. Miljøet skal gi opplevelser og kunnskaper, og ikke minst verdier og holdninger. Dette skaper vi gjennom:

- **Å undre oss sammen med barna med utgangspunkt i barnas nysgjerrighet og interesse**
- **Å la barna utforske og lære ved å gjøre**
- **Å la barna gjøre erfaringer med ulike materialer**
- **Å gi barna mange ulike opplevelser i hverdagen**
- **Vi må ta hensyn til barnas forutsetninger, alle har ikke samme utgangspunkt**
- **At barn opplever mestring som er svært viktig for deres selvoppfatning**
- **Å gi utfordringer som er tilpasset det enkelte barn**
- **Skape forståelse for hvorfor noe må læres. Motivere for å skape lyst til å lære**
- **Aktive og engasjerte voksne som er tilstede for barna og som "ser det enkelte barn"**
- **Å være mye ute og i bevegelse. Det mener vi er sunt for kropp og sjel.**

7. BARNEHAGENS MÅL / BARNEHAGENS SATSNINGSOMRÅDER

MÅL: FREMME LÆRING, SOSIAL KOMPETANSE, LIVSGLEDE, SKAPERKRAFT

Satsningsområder:

- **Barns medvirkning**
- **Kropp, bevegelse og helse (Se under fagområdene, progresjonsplan og månedsplanene)**
- **Antall, rom og form (Se under fagområdene, progresjonsplan og månedsplanene)**

- Sosial kompetanse
- Lærelyst
- De yngste barna

7.1. BARNES MEDVIRKNING:

Hvordan arbeider barnehagen med barns medvirkning?

Barns medvirkning er nedfelt gjennom FNs barnekonvensjon og i lov om barnehager (§3) Medvirkning rommer mer enn medbestemmelse. Begrepet kan forstås som å gjøre noe sammen. En måte å oppfatte barns rett til medvirkning, er å si at hvert barn har rett til å erfare at deres stemme blir tatt på alvor og har virkning i fellesskapet. En vid forståelse inkluderer barns rett til å få støtte i å uttrykke seg, bli synlige og ha en virkning i sosial sammenheng. Barna skal jevnlig få muligheten til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering. Videre må barnehagen organiseres og planleggs slik at det gis tid og rom for barns innspill og at de blir motivert til å påvirke sin egen hverdag i barnehagen.

I Svanem barnehage gjør vi følgende:

- Lydhørhet for verbale/nonverbale ønsker/signaler på hvordan barnet har det og hvorfor det handler som det gjør. (De voksne må "lese" barn.) Dette er ekstra viktig med så mange som ikke kan fortelle hvordan de har det selv i barnehagen.
- At vi ikke legger fastlåste planer for lang tid framover slik at det lettere kan tilpasses for eksempel temavalg, førskoleopplegg.
- Barna har valgfrihet i forhold til aktiviteter innen gruppas rammer.
- Barna velger pålegg ut fra det som er satt på bordet. (Voksne må ta stilling til hva som er sunt for barn å spise.)
- Barna tar aktivt del i planleggingen av feiringen av sin bursdag. (Velger innhold i samlinga, er med å velger pynt på kronen, velger farge på lys og servietter til borddekking)
- Barna spiser når de vil når vi er på tur.
- Barnesamtaler i november.

7.2. SOSIAL KOMPETANSE:

For noen år tilbake var sosial kompetanse et satsningsområde for barnehagene i Hemne. Og vi opplevde at arbeidsmetodene ble innarbeidet, men nå er det kommet

til nye ansatte og vi må derfor arbeide mer systematisk med dette igjen for at alle skal få det inn under huden. Områder vi vil arbeide med er empati, selvkontroll, selvhevdelse, prososial atferd og ellers vanlig "folkskikk".

Kari Lamers opplegg er fortsatt veldig aktuelt og tilpasset barnehagen, og de største vil møte dette i samlinger.

For alle er aktuell sosial læring å være sammen med andre og få tilbakemeldinger og veiledning ut fra naturlige situasjoner. Et strålende smil fra en god venn er godt for selvfølelsen. Andre ganger kan det skjære seg, og da er det greit å få trøst og rettledning slik at man kan prøve ut en bedre strategi ved neste korsvei. For de små er det mye læring i "tomling", etter hvert er språket mer og mer viktig.

7.3. LÆRELYST:

Vi skal arbeide aktivt for å trigge barns lærelyst. Det er viktig at de voksne følger opp barns initiativ og undrer seg sammen med barna. I barnehagen legges det opp til et generelt stimulerende miljø med utgangspunkt i alle fagområdene fra Rammeplanen. Målet er å utvikle barnas nysgjerrighet og lærelyst - har barna lyst til å lære, er det det beste skoleforberedende grunnlaget vi kan gi dem. Lærelyst er noe vi alltid har jobbet med, men vi skal jobbe mer bevisst med dette i forhold til den nye læreplanen.

7.4. DE YNGSTE BARN:

De yngste barna i barnehagen er også et satsningsområde. Vi ser at utviklinga igjen går i retning av at foreldre søker yngre barn inn i barnehagen. Dette ser vi på som ei stor tillitserklæring. I år har vi såpass mange barn at vi kan dele dem i små og store. Tidligere har vi hatt 0-6, og vi ser fordeler med begge måtene å jobbe på, men for oss er det viktig å gripe fatt i fordelene enhver gruppering gir og fokusere på de. Fordelen med å ha delt gruppe store deler av dagen er mange, bl.a.:
Lettere å få til utetid mens alle er våkne, temavalg som er mest mulig tilpasset, flere å være sosiale med som er på samme nivå. Metodene for å legge til rette for denne gruppen er relativt rundt formulert i Pedagogisk utviklingsplan. Vi vil bruke året på å fortsette å heve kompetansen vår på de yngste barnehagebarna.

8. INKLUDERING OG LIKEVERD:

Inkludering er fundamentet i barnehagens verdigrunnlag... Barnehagen skal gjenspeile mangfoldet i samfunnet i forhold til funksjonsnivå, alder, kjønn, kultur/språk og familiebakgrunn. Rammeplanen er tydelig på at barnehagen skal være et inkluderende fellesskap med plass til det enkelte barn. Personalet har ansvar for at alle barn får oppleve at de selv og alle i gruppen, er betydningsfulle personer for fellesskapet. Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvisning, mobbing og vold. Inkludering betyr at man må endre helheten, slik at alle finner en plass der. Miljøet må tilpasse seg barnet, ikke motsatt. Inkludering er en kontinuerlig prosess, som man aldri blir ferdig med. Barn skal være inkludering - ikke plassert i en barnehage.

- Arbeide bevisst med å unne andre; være raus
- Barna skal møte voksne som viser alle barn velvilje (vil alle vel)
- Forskjellighet er positivt

9. LIKESTILLING

Hvordan arbeider barnehagen med likestilling?

Likestilling mellom kjønnene skal gjenspeiles i barnehagens pedagogikk. Barnehagen skal oppdra barn til å møte og skape et likestilt samfunn. Gutter og jenter skal ha like muligheter til å bli sett og hørt og oppmuntres til å delta i alle aktiviteter i barnehagen. Barnehagens materiell og utstyr må stimuleres til allsidig lek. Her kreves en reflektert holdning til kjønnsroller. Barnehagen skal legge til rette for at barn kan opparbeide mot og selvtillit til å være seg selv og velge fritt ut fra hvem de er, mer enn de forventninger som ligger i kjønnsrollene.

- Variert lekemateriell
- Alle oppfordres til å bruke kroppen på en allsidig måte
- Alle skal høres

10. HVERDAGSSITUASJONER

BRINGING/ HENTING	-barn og foreldre skal føle seg velkommen -oppleve at det blir tatt avskjed	-ta imot barn og foreldre på en blid og hyggelig måte -ta avskjed
AKTIVITET VED BORDET(Eks. spill, plastelina, maling, tegning osv.)	Det gis tilbud om ulike aktiviteter ved bordet. -barna skal få erfaring med ulike materialer -utvikle fantasi og kreativitet	-varierte aktiviteter ved bordet der en aktiv voksen er tilstede og støtter og rettleder.
SAMLING	-konsentrere seg i gruppe -ta felles beskjeder -oppleve fellesskapet -språkstimulering	-engasjert voksen tar utgangspunkt i barnas interesser-flanellograf -sang, rim/regler, bøker -samtale, dramatisering -konsentrasjonsleiker
MÅLTID/ SMØREMÅLTID	-oppleve fellesskap og trivsel -selvstendighet og mestring -lære begrep -legge grunnlag for gode/sunne matvaner	-bordkort -stimulerer selvstendighet -be om å sende -hjemmebakt brød og sunt pålegg
PÅKLEDNING	-selvstendighet og mestring -lære begrep	-benevne ting og begrep -hjelpe til når det trengs/ oppfordre til å klare selv når vi vet at barnet er i stand til å mestre -motivere
TUR/UTETID	-ta vare på turtradisjonen -fysisk aktivitet -utvikle grovmotorikk-koordinering -selvstendighetstrening (ta vare på sine ting)	-varierte turmål og innhold -gi frirom for utfoldelse -matpakke/drikke i egen sekk. -hensiktsmessig påkledning

FØRSKOLE	<ul style="list-style-type: none"> -oppleve gruppefølelse og bli godt sammenspleisa til skolestart -ta felles beskjeder -trene konsentrasjon -vekke interesse og lyst til å lære -oppleve progresjon i innholdet 	<ul style="list-style-type: none"> -en turdag pr. uke -en samling pr. uke
----------	---	---

11. LEK

Forholdet mellom lek og læring

“Leken er et fenomen, på lik linje med språket, håpet, kjærligheten. Et fenomen er noe som får selve livet til å tre frem.”

Torben H. Rasmussen

Leken skal ha en fremtredende plass i barns liv i barnehagen. lek er glede, begeistring og fantasi. Det er nærmest umulig for barn å la være å leke. Barn har høy kompetanse og viser stort engasjement i leken. I leken foregår det meste på barns premisser og det foregår læring på mange områder. Rolleleken er en viktig arena for å fremme en god språkutvikling og legge grunnlaget for en god sosial kompetanse. Barn trenger voksne som støtter, stimulerer og gir utviklende innspill til rolleleken. Barnehagen skal legge til rette for variert lek som gir muligheter for læring, gode opplevelser, glede og mestring. Noen aktiviteter i barnehagen planlegges av personalet i forkant, det er formell læring. Andre lærings situasjoner, uformell læring, er de som bare oppstår her og nå, fordi barna er opptatt av noe. Begge situasjonene har en pedagogisk hensikt og er like viktige for barns læring.

Personalet i barnehagen observerer og tar imot barns innspill på hva og hvordan de ønsker å leke. Vi tilrettlegger, tilbyr lekemateriell og tilpasser rommets fysiske utforming for å møte barnas behov i leken. Gjennom lek lærer barna sosiale koder, samarbeid og samspill. Personalet hjelper barna med

konfliktløsning og med å få leken til å fungere og inspirerer til å videreutvikle leken. Lek er en unik metode for å oppnå læring. Vi bruker lek som tilnæringsmåte for å lære barna fagstoff. Vi deler barn og voksne inn i lekegrupper deler av dagen. Noen grupper oppstår av seg selv, mens andre blir satt sammen av voksne. Vi legger til rette for å ha god tid til lek. Vi deler i grupper deler av dagen ut fra alder og noen ut fra barnas interesser. Voksne skal være engasjerte og delaktige i leken. I rolleleken må de voksne tilføre og legge til rette for materiell og utstyr slik at leken blir spennende, utfordrende og lærerik for alle barn. Vi er bevisste på at barn lærer hele tiden og legger vekt på at de har gode språkmodeller i leken. Her legges grunnlaget for en god sosial kompetanse som vi kan overføre til alle situasjoner i hverdagen.

12. PROGRESJON

I barnehagen får barn mange opplevelser og lærer daglig noe nytt gjennom lek og aktiviteter. Det de lærer, opplever og skaper vil være forskjellig fra barn til barn, alt etter modning, alder og barnas egne ønsker. Opplevelser, aktiviteter og utfordringer øker ofte i takt med alderen.

Antall år et barn er i barnehagen før skolestart kan variere, likevel er det naturlig å tenke på at noen aktiviteter skal tilpasses og kanskje også forbeholdes de enkelte aldersgrupper. Alle behøver ikke være med på alt. Dermed kan barnehagen skape en naturlig progresjon i aktivitetene og bidra til utfordringer for barn slik at de har noe å strekke seg etter.

Vi lager en minnebok med bilder, produkter etc. som er barnas eie og som barna får ta med hjem når de slutter.

I Svanem jobber vi etter en fagplan/progresjonsplan for de ulike aldersgruppene inndelt i fagområder. Dette kommer vi nærmere inn på i månedsplanene.
(Se vedlegg)

13. DE 7 FAGOMRÅDENE - BESKRIVELSE

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Den skal legge vekt på å styrke kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett.

Gjennom barns erfaring med medvirkning i barnehagen får de en første kjennskap til demokratiske prinsipper. Slik utvikles tillit til egen deltakelse i, og påvirkning av fellesskapet.

Barnehagen skal utvikle forståelse for ulike tradisjoner og levesett. Det innebærer blant annet at vi blir kjent med at samene er Norges utbefolkning og får kjennskap til samiske fortellinger, sagn og andre deler av samisk kultur og hverdagsliv.

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Norge er i dag et flerkulturelt samfunn. Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfold som er representert i barnegruppa, samtidig som den skal ta med seg verdier og tradisjoner i den kristne kulturarven. Barnehagen skal gi rom for undring og samtaler og møte barnas spørsmål med respekt.

Dette er tema hvor vi i Svanem har fokus på holdninger og verdier, hvordan vi oppfatter verden og andre mennesker rundt oss. Rett og galt, følelser og konflikthåndtering er sider ved dette temaet.

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Kreative aktiviteter er en del av barnehagens hverdag. Et mangfold av kulturuttrykk vil gi barn verdifulle inntrykk og lære dem å uttrykke seg gjennom de mange kulturelle språk. Barnekulturen utvikles gjennom leken og barnehagens oppgave blir å utvikle, bevare og stimulere barnets nysgjerrighet og forskertrang, så rikt og allsidig som mulig. Kulturelle opplevelser og å skape noe felles, bidrar til samhørighet.

NATUR, MILJØ OG TEKNIKK

Natur gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær. Friluftaktiviteter og utelek er en del av barnehagens hverdagsliv. Nærmiljøet gir muligheter for ulike erfaringer i forhold til å lære om samspill i naturen og mellom mennesker og naturen. Barnehagen skal bidra til at barn får undre seg, eksperimentere, systematisere og samtale om fenomener i den fysiske verden og videre erfare hvordan teknikk kan brukes i leken og hverdagslivet.

ANTALL, ROM OG FORM

Lek er drivkraften i all læring, også i utviklingen av barns forståelse for matematiske begreper. Barna utforsker disse begrepene i leken, og leken utvider forståelsen. I arbeidet med antall, rom og form får barna erfaringer med klassifisering, ordning, sortering og sammenligning. Barnehagen skal legge til rette for at barn har tilgang til og tar i bruk ulikt materiell som spill, tellemateriell, klosser, teknologi etc..

KROPP BEVEGELSE OG HELSE

Barn er fysisk aktive og de uttrykker seg mye gjennom kroppen. Grunnleggende motoriske ferdigheter og god helse utvikles i barnehagealder. Gjennom kroppslig mestring utvikler barn en positiv selvoppfatning og bevissthet om kropp og helse. Barnehagen skal bidra til gode vaner og sunt kosthold.

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

All samhandling er kommunikasjon. Å utvikle språket, både verbalt og non-verbalt, er av stor betydning. Gjennom språket lærer barn å forstå verden og går en økende innsikt i seg selv.

Språket gir identitet og tilhørighet. Kommunikasjon er avgjørende for den intellektuelle, emosjonelle og sosiale utvikling. De voksne er forbilder for barnas bruk av språk, og er derfor bevisst på hvordan de kommuniserer med barna.

13.1 Årshjul for temaarbeid for de eldste

Måned	Mål	Tema	Metode hvordan skal vi gjøre det
September	Barna skal få muligheten til å bli litt bedre kjent med kroppen sin i forhold til mestring av motoriske ferdigheter.	Kroppen vår - innlede temaet kroppen.	Lage to helfigurer (gutt/jente) som vi skal bruke videre.
Oktober	Vi vil skape nysgjerrighet, toleranse og forståelse som fremmer empati for andre barn.	FORUT - likheter og ulikheter mellom oss mennesker, vennskap	- fortelle historier fra India - faktaopplysninger Om India - formingsoppgaver (lage bilder som vi skal selge på foreldrekaffen) - Spille spill - Lage mat fra India - foreldrekaffe → salg til inntekt for prosjekter i India
November	Lære litt om ulike dyr om vinteren og hvordan de lever.	Vinter - dyra om vinteren	Se i dyrebøker, samtale, synge, være ute i snøen
Desember	Skape stemning i barnehagen, og barna skal lære om julens tradisjoner, samt få høre om julens budskap.	Jul Følelser	-adventssamling sammen med skolen hver mandag fram til jul. - synge sanger - lese bøker - bake - formingsaktiviteter (lage julegaver og julepynt) - Nissebesøk på Solhaugen - feire Lucia – dagen - kirkebesøk med førskoleguttene - julekalender - julesamling hver dag - hva føler vi i jula? (spenning, glede, omsorg, forventninger til pakker, nisse), vi snakker om dette
Januar	La barna bli kjent med vinteren, og hvor kommer snøen fra?	Vinter - være aktiv	- lage islykt - snømenn - ulike aktiviteter i snøen (lage snøengler, labyrint,

			snøborg) - gymsal
Februar	Barna skal få et innblikk i de ulike sansene Bli kjent med den samiske kulturen og deres levesett.	Kroppen vår - sansene våre Samene Karneval	-Vi eksperimenterer med de ulike sansene våre - synge sanger - Forteller historier - bordaktiviteter - synge - lage samisk mat
Mars	Barna skal få et innblikk i menneskekroppens ulike funksjoner.	Kroppen vår - hvordan ser vi ut innvendig? (hertet, skjelettet)	- Vi skal tegne - Se film - snakke om menneskekroppen. - synge sanger om kroppen - snakke om skjelettet vårt
April	Barna skal høre om påskens tradisjoner, samt påskebudskapet, bli kjent med våren, og dens første tegn.	Vår/påske	- synge sanger - lese i påkeboka vår - formingsaktiviteter (påskepynt) - se etter vårens første tegn (hestehov) - førskolebarna skal lage vårbilde
Mai	- Barna skal høre om bakgrunnen for vår 17. mai feiring. - lære om hvor maten kommer fra og hva kroppen trenger - lære om fordøyelsen	- 17. mai Kroppen vår - helse, mat og bevegelse Vaagsetra	- synge sanger - øve på å gå i tog - bøker og fortellinger om 17. mai - formingsaktiviteter - fortelle om poteten, gulrota, gras (bondens arbeid) - synge sanger - ta frem "dukka" og vise hva som skjer med maten etter den har kommet i munnen. - sykkeldag
Juni	Få kjennskap til hvordan bonden	Bondens arbeid (dyrene på	- gårdsbesøk - besøke ordføreren

	arbeider, og hvordan dyrene lever på gården, samt hvordan grønnsaker dyrkes.	gården)	- førskoleguttene besøker skolen
Juli	Vi nyter sommeren som forhåpentligvis har kommet ☺	Sommer	
August	Oppstart nytt barnehageår, tilvenning, bli kjent og trygg i barnehagen.	Sommer	
September	Vi fortsetter med tilvenning, og innleder temaet høst.	Høst	- snakker om hva høst er - male høstbilder
Oktober	Vi vil skape nysgjerrighet, toleranse og forståelse som fremmer empati for andre barn.	FORUT	- fortelle historier - faktaopplysninger - formingsoppgaver - Spille spill - Lage mat - foreldrekafe

13.2. Årshjul for temaarbeid for de yngste:

NÅR	MÅL	INNHOOLD	METODE
OKTOBER	”Bli kjent med meg selv” og omgivelsene Lære mitt/ditt Ta tur	KROPPEN SELVOPPFATNING	<ul style="list-style-type: none"> • Bevegelsessanger • Sanger m/navn • Rim/regler • Håndtrykk på papir og i trolleig Med voksne tilstede som setter ord på og forklarer
NOVEMBER	Lytte til enkle eventyr	EVENTYR	Formidle eventyr med rollespill og dukker, flanellograf og drama Engasjerte voksne
DESEMBER	JUL -skape forventning og glede	JULESTEMNING	Enkle sanger og historier Lage gaver Adventssamling Skape ro og hygge

JANUAR/ FEBRUAR	Hva er snø?	SANSE SNØ	Kjenne på snøen, se at den smelter....
MARS/ APRIL	Legge merke til det som skjer i naturen om våren?	SÅ FRØ	Legge merke til og sette ord på det vi ser Samling og aktivitet, ellers uformelle daglige situasjoner
MAI/ JUNI	Lære om bondegården og dyra der	BESØKE EN BONDEGÅRD	Bruke bondegårdsdyrene i uformell leik og i samling Sanger med dyr Snakke om nytte med dyra
AUGUST	Bli trygg med å bli kjent med hverandre Lære navn	HVEM ER JEG I BARNEHAGEN?	Sanger med navn Bli kjent med rutiner
SEPTEMBER	Være trygg og føle tilhørighet	HUSET MITT	Lage hus i papp med bilder Henge opp bilder på veggen over plassen sin Bursdagsbilde Bilder fra barnehagehverdagen rundt om i barnehagen Bilder på skjerm i gangen

14. PLAN FOR OVERGANG BARNEHAGE - SKOLE

Det skal legges til rette for at barn kan ta avskjed med barnehagen på en god måte, glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehage og skole. Barnehagen skal, i samarbeid med skolen. Legge til rette for at dette skjer. Dersom det er behov for spesiell tilrettelegging for enkeltbarn, skjer dette i nært samarbeid med barnets hjem.

(Egen rutine i wisweb)

Slik gjør vi det i Svanem:

Å begynne på skolen er en stor overgang for mange barn. Barnehagen har møte med skolen for å overføre opplysninger til skolen som skal gagne barnet. Disse opplysningene blir barnehagen og foreldrene enige om på forhånd. De eldste

barna får læring og opplevelser som er tilpasset deres alder og nivå. Siste år før skolestart har vi "førskole".

- I førskolen jobber vi med ulike tema. Vi jobber mest med språklig bevissthet der vi reflekterer over språket. Dette innebærer aktiviteter som høytlesning, rimelek, lære regler og sangleiker etc.
- I forhold til matematikk jobber vi med former, mønster
Lære grunnbegreper i matematikk som sirkel, rektangel, lengde, høyde, først, sist, alle, få, mange, halv, hel etc.. Bruke matte i hverdagen; gjennom borddekking og måltider, spille spill etc..
- Lære å skrive navnet sitt, øve på riktig blyantgrep..
- Barna får selv komme med forslag på aktiviteter..

15. FORELDRESAMARBEID

Foreldrenes medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er foreldrenes ansvar i følge barnekonvensjonen og barneloven. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet. Både foreldre og personale må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er personalets oppgave å forvalte. Barnehagen må forholde seg til foreldrene enkeltvis og samtidig hele gruppa. Foreldre skal være trygge på at barna deres får omsorg, blir sett og respektert og at de får delta i et fellesskap som gjør dem godt.

Slik gjør vi det i Svanem -

I løpet av barnehageåret har vi 2 foreldremøter. Hovedsakelig informasjonsmøte på høsten og et på våren.

Vi gjennomfører 2 foreldresamtaler i løpet av barnehageåret, en på høsten og en på våren.

16. DOKUMENTASJON OG VURDERING

Barnehagen skal være en lærende organisasjon som har rutiner og metoder for å sikre at man hele tiden lærer av egen praksis. Gjennom dokumentasjon kan vi gi foreldre, lokalmiljø og barnehagemyndighet informasjon om vår virksomhet som gir mulighet til å fornye og forbedre barnehagen. vi skal dokumentere hva barna opplever, hvordan de trives og hva de lærer i barnehagen. Et etisk perspektiv må legges til grunn når barnehagen dokumenterer barns lek og læring.

Slik gjør vi det i Svanem:

- Skriver dagsrapport (ikke hver dag)
- Viser bilder fra hverdagen på skjermen i gangen
- Observasjoner og praksisfortellinger som vi bruker til intern bruk

16. PERSONALET 2011/2012

Styrer/enhetsleder/pedagogisk leder:	100%	Ingvild Haugen
Pedagogisk leder	100%	Marthe Romundset
Assistent	100%	Tove H. Husby
Assistent	80%	Hilde Hellandsjø
Barne- og ungdomsarbeider	60%	Toril Stamnes
Barne- og ungdomsarbeider	13,55%	May Helen Valstrand
Støttepedagog	50%	Liv B. Heimsbakk
Ekstraassistent	52%	Wenche Grønnli

KONTAKTINFO

Navn på barnehagen: Svanem Barnehage

Navn på styrer/enhetsleder: Ingvild Haugen

Adresse: 7206 HELLANDSJØEN

Telefon kontor: 72 45 48 92

Telefon avdeling:

72 45 48 90

Barnehagemobil:

90 75 44 40

e-post:

ingvild.haugen@hemne.kommune.no